

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	Wstęp do językoznawstwa			
2. Kod przedmiotu:	FSC-10, FSR-10			
3. Okres ważności karty:	2013-2016			
4. Forma kształcenia:	studia pierwszego stopnia			
5. Forma studiów:	studia stacjonarne			
6. Kierunek studiów:	filologia			
7. Profil studiów:	praktyczny			
8. Specjalność:	filologia słowiańska			
9. Semestr:	1,2			
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Neofilologii			
11. Prowadzący przedmiot:	mgr Alina Zimna			
12. Grupa przedmiotów:	Treści filologiczne			
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy			
14. Język prowadzenia zajęć:	polski			
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:				
Gramatyka opisowa języka polskiego; umiejętność analizy gramatycznej elementów językowych polszczyzny.				
16. Cel przedmiotu:				
Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z najważniejszymi zagadnieniami i głównymi działami językoznawstwa, z podstawowymi pojęciami z zakresu teorii języka oraz najważniejszymi kierunkami w badaniach lingwistycznych. Student powinien zdobyć umiejętności samodzielnej analizy problemów lingwistycznych.				
17. Efekty kształcenia:				
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
01	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat języka (i komunikacji), jego kategorii, poziomów analizy i opisu zorientowaną na zastosowanie praktyczne	Kolokwium zaliczeniowe Egzamin pisemny	Wykład Konwersatorium	K_W01 (+)
02	Student zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa;	Kolokwium zaliczeniowe Egzamin pisemny	Wykład Konwersatorium	K_W02 (++)
03	Student dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią; Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym;	Kolokwium zaliczeniowe Egzamin pisemny	Wykład Konwersatorium	K_W03 (+++)
04	Student potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu filologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania wybranych problemów językowych Potrafi dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;	Kolokwium zaliczeniowe Egzamin pisemny	Wykład Konwersatorium	K_U01 (++)
05	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania utworów literackich i zjawisk językowych	Kolokwium, dyskusja na zajęciach	Wykład Konwersatorium	K_U03 (+++)
06	potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień językowych; z wykorzystaniem różnych	Zadanie domowe, dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_U06 (+++)

	ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku literatury, językoznawstwa, jak i innych dyscyplin			
07	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z wybranymi obszarami językoznawstwa i literaturoznawstwa	Dyskusja na zajęciach	Wykład Konwersatorium	K_U09 (+++)
08	Ma świadomość znaczenia i wartości różnych języków i ich odmian. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w pracy tłumacza lub nauczyciela języka obcego; ma również świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	Rozmowa	Wykład Konwersatorium	K_K01 (++)

18. Formy i wymiar zajęć: W/K. (15h+15h)

19. Treści kształcenia:

Wykład: Przedmiot i główne kierunki badań lingwistycznych. Językoznawstwo diachroniczne, synchroniczne, stosowane, opisowe, funkcjonalne, behawiorystyczne, kognitywne. Związki językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki. Teoria informacji.

Semiotyka – trzy działy: syntaktyka, semantyka (relacje synonimii, homonimii, polisemii, hiponimii, przeciwieństwa), pragmatyka. Zagadnienia z zakresu teorii języka: definicja języka, procesu porozumiewania się (strona artykulacyjna, pozaartykulacyjna, zrozumienie mówienia, tekst). Opozycja *język : mówienie*. Kompetencja, performancja. Język jako system znaków – definicja pojęcia *znak*, klasyfikacja systemów znaków ze względu na różnorodność kanałów informacyjnych (znaki wzrokowe i słuchowe) oraz cechy dotyczące struktury i funkcji kodów (symptomy, sygnały – ich dalszy podział). Funkcje języka (symboliczna, ekspresywna, impresywna), schemat aktu mowy K. Bühlera. Problem funkcji języka wg R. Jacobsona (f. poznawcza, emotywna, konatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa). Językoznawstwo XIX-wieczne. Szkoła młodogramatyków – główne założenia, teoria o bezwyjątkowości głosek, teoria ewolucji dźwięków Grimma. Rodzaje zmian fonetycznych: zależne (bezpośrednie: *asymilacja, dyferencjacja, interwersja*; pośrednie: *dylacja, dysymilacja, interwersja*) i niezależne. Twórczość analogiczna. Strukturalizm – ogólne założenia. Ferdinand de Saussure i Jan Baudouin de Courtenay. Mowa, język, mówienie (*la langage, la langue, la parole*), lingwistyka języka, lingwistyka mówienia. Język jako system znaków. Związki syntagmatyczne, asocjacyjne (paradygmatyczne). Szkoła Praska – rodzaje funkcji językowych (dystynktywna, delimitacyjna, kulminatywna). Różne typy opozycji fonologicznych (prywatywne, ekwipolentne, gradualne; proporcjonalne, izolowane; stałe i fakultatywne). Pojęcie analizy inormatycznej zdania (Datum, Novum – temat, remat). R. Jacobson – typy opozycji fonologicznych. K. Bühler – aksjomaty językoznawstwa, teoria pól semantycznych. Szkoła kopenhaska – glossematyka. Strukturalizm na gruncie polskim. Językoznawstwo amerykańskie – główne założenia, metody badań. Pojęcie korpusu tekstowego. Prace F. Boasa i E. Sapier’a. Dystrybucjonizm. Behawioryzm. Hipoteza Sapiera-Wortha. Teoria Bloomfielda. Gramatyka generatywno-transormacyjna – podstawowe założenia. Teoria Chomskiego. Pojęcie transformacji. Gramatyka struktur frazowych. Struktura głęboka i struktura powierzchniowa. Pragmatyka językowa – J. Austin. J. Searl. Pojęcia lokucji, illokucji, perlokucji. Typy aktów mowy. Podstawy kognitywizmu. Problem postrzegania i uporządkowania świata. Realizm filozoficzny i antyrealizm filozoficzny.

20. Egzamin: tak, za/o

21. Literatura podstawowa:

Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, pod red. K. Polańskiego, Wrocław 1999.
Fisiak J., *Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych*, Warszawa 1978.
Heinz A., *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.
Lachur Cz., *Zarys językoznawstwa ogólnego*, Opole 2004.
Łuczyński E., Maćkiewicz J., *Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia*. Gdańsk 2002.
Milewski T., *Językoznawstwo*, Warszawa 2005.

21. Literatura uzupełniająca:

Austin J., *Mówienie i poznawanie*, Warszawa 1993.
Langacker R. W., *Wykłady z gramatyki kognitywnej*, Lublin 1995.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	Wykład	15
2	Konwersatorium	15
3	Inne	- przygotowanie do kolokwium 20

		- przygotowanie do egzaminu 20 - referat/ prezentacja 20 - zadania domowe 30 - przygotowanie do zajęć 60
	Suma godzin	180
24. Suma wszystkich godzin:	180	25. Liczba punktów ECTS: 6
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:	1	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta: 5

Kryteria oceniania:		
Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań
01	bdb	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student bardzo dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym;
	db	Student ma dość dobrze uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student dość dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	dst	Student ma słabo uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student słabo zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, słabo dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma słabo uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	ndst	Student nie ma uporządkowanej wiedzy na temat języka i komunikacji. Student nie zna podstawowych zagadnień, terminologii i metodologii z zakresu językoznawstwa, nie dostrzega związków pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, nie ma uporządkowanej wiedzy dotyczącej głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
02	bdb	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student bardzo dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym;
	db	Student ma dość dobrze uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student dość dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	dst	Student ma słabo uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student słabo zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, słabo dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma słabo uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	ndst	Student nie ma uporządkowanej wiedzy na temat języka i komunikacji. Student nie zna podstawowych zagadnień, terminologii i metodologii z zakresu językoznawstwa, nie dostrzega związków pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, nie ma uporządkowanej wiedzy dotyczącej głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
03	bdb	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student bardzo dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym;
	db	Student ma dość dobrze uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student dość dobrze zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią,

		psychologią, antropologią, ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	dst	Student ma słabo uporządkowaną wiedzę na temat języka i komunikacji. Student słabo zna podstawowe zagadnienia, terminologię i metodologię z zakresu językoznawstwa, słabo dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, ma słabo uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
	ndst	Student nie ma uporządkowanej wiedzy na temat języka i komunikacji. Student nie zna podstawowych zagadnień, terminologii i metodologii z zakresu językoznawstwa, nie dostrzega związków pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią, nie ma uporządkowanej wiedzy dotyczącej głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym
04	bdb	Student potrafi w doskonały sposób dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	db	Student w dość dobry sposób potrafi dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	dst	Student słabo dostrzega różne zjawiska językowe, potrafi słabo opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	ndst	Student nie dostrzega zjawisk językowych, potrafi słabo opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
05	bdb	Student potrafi w doskonały sposób dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	db	Student w dość dobry sposób potrafi dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	dst	Student słabo dostrzega różne zjawiska językowe, potrafi słabo opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	ndst	Student nie dostrzega zjawisk językowych, nie potrafi opisywać ich i analizować, nie potrafi również posługiwać się poznanym metajęzykiem i metodami;
06	bdb	Student potrafi w doskonały sposób dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	db	Student w dość dobry sposób potrafi dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	dst	Student słabo dostrzega różne zjawiska językowe, potrafi słabo opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	ndst	Student nie dostrzega zjawisk językowych, nie potrafi opisywać ich i analizować, nie potrafi również posługiwać się poznanym metajęzykiem i metodami;
07	bdb	Student potrafi w doskonały sposób dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	db	Student w dość dobry sposób potrafi dostrzegać różne zjawiska językowe, opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	dst	Student słabo dostrzega różne zjawiska językowe, potrafi słabo opisywać je i analizować, posługując się poznanym metajęzykiem i metodami;
	ndst	Student nie dostrzega zjawisk językowych, nie potrafi opisywać ich i analizować, nie potrafi również posługiwać się poznanym metajęzykiem i metodami;
08	o.	Student ma świadomość znaczenia i wartości różnych języków i ich odmian, potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w pracy tłumacza, ma również świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia
	no.	Student nie ma świadomości znaczenia i wartości różnych języków i ich odmian, nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy i umiejętności w pracy tłumacza, nie ma świadomości poziomu swojej wiedzy i umiejętności, nie rozumie potrzeby ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, nie potrafi dokonać samooceny własnych kompetencji oraz nie doskonali umiejętności, nie potrafi wyznaczać kierunków własnego rozwoju i kształcenia
28. Uwagi:		

Zatwierdzono:

.....
(data i podpis prowadzącego)

.....
(data i podpis)